Paper Code : 8402

M ED Sem – III (Old Course)
Jun/Sep – 2021
શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર : CC 302 : Sociology Of Education

કુલ સમય : ૬૦ મીનીટ | કુલ પ્રશ્નો : ૫૦ | વિદ્યાર્થીએ ટીક કરવાના પ્રશ્નો : ૩૫

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ માત્ર ૩૫ પ્રશ્નો જ ટીક કરવાના રહેશે. જો વધારે ટીક કરેલ હશે તો પ્રથમ ૩૫ પ્રશ્નો જ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.

---

1. "સમાજ એ એક પ્રકારનો સમુદાય છે". આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે?
   A. આર.જી. કોર્લીંગવુડ B. મેકાઈવર C. રસેક D. ઓટાવે
2. સમાજશાસ્ત્રના પ્રણેતા કોને માનવામાં આવે છે?
   A. મેકાઈવર B. રસેક C. ઓગસ્ટ કોમ્ટે D. ઓટાવે
3. નીચે આપેલી શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા કોણે આપી છે "શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર સમાજનો એવો પક્ષ છે કે જે આધારભૂત શૈક્ષણિક સમસ્યાને હલ કરે છે"
   A. ઓટાવે B. બી.એન.ઝા C. રસેક D. બ્રાઉન
4. વ્યક્તિના જીવનના નૈતિક અને અનૈતિક ધોરણો કઈ જગ્યા પર ઘડાય છે?
   A. સમાજ B. ઘર C. શાળા D. ઉપરોક્ત તમામ
5. બાળક કઈ જગ્યા પર સામાજીકરણની ભૂમિકા ભજવતા શીખે છે?
   A. ઘર B. શાળા C. રાજ્ય D. સમાજ
6. શાળાના ધ્યેયોને પહોચી વળવાની જવાબદારી કોના શિરે છે?
   A. સમાજ B. સરકાર C. ગામ D. રાજ્ય
7. સમાજની દીવાદાંડી કોને ગણવામાં આવે છે?
   A. શિક્ષણ B. કુંટુંબ C. જ્ઞાતિ D. સામાજિક સંસ્થાઓ
8. રાજ્યશાસ્ત્રનાં પિતા કોને ગણવામાં આવે છે?
   A. એરીસ્ટૉટલ B. આર.જી કોલિંગવૂડ C. ઓગસ્ટ કોમ્ટે D. ઓટાવે
9. Democracy & Education એ કયા વિચારકનું પુસ્તક છે?
   A. જ્હોન ડ્યૂઈ B. આર.જી.કોલિંગવૂડ C. મરે D. બી.એન.ઝા
10. વ્યક્તિ એક સ્થળેથી બીજે સ્થળે રહેવા જાય રાજ્ય પરિવર્તન કરે તેને કેવા પ્રકારની ગતિશીલતા કહે છે?
   A. ભૌગોલિક B. વાસ્તવિક C. પારિવારિક D. ધાર્મિક
11. સામાજિક પરિવર્તનને અસર કરતા પરિબળો કેટલા છે?
   A. ચાર B. પાંચ C. છ D. નવ
12. સામાજિક પરિવર્તનમાં સૌથી અસરકારક પરિબળ કયું છે?
   A. ધાર્મિક પરિબળ B. પૌરાણિક પરિબળ C. શિક્ષણનું પરિબળ D. સાંસ્કૃતિક પરિબળ
13. "ભારતનું ભાવિ તેના વર્ગખંડમાં ઘડાઈ રહ્યું છે" આ વિધાન કયા પંચે આપ્યું છે?
   A. મુદલીયાર પંચ B. કોઠારી પંચ C. ઢેબર પંચ D. એક પણ નહી
14. સામાજિક ગતિશીલતાના દ્વાર તરીકે કોને ગણવામાં આવે છે?
   A. શિક્ષણ B. સામાજીક વર્ગો C. સામાજિક સમુદાય D. પરિવાર
15. સંસ્કૃતિના સ્વરૂપો કેટલા છે?
   A. ચાર B. પાંચ C. બે D. છ
16. આધુનિકકારણનો અર્થ શું થાય છે?
   A. પ્રબલન B. પ્રચલન C. પ્રબોધન D. એક પણ નહી
17. સામાજિક ગતીશીલાતાના પ્રકારો કેટલા છે?
   A. બે B. ચાર C. ત્રણ D. સાત
18. સ્ત્રીઓની શિક્ષણ માટેની જોગવાઈ કયા અનુચ્છેદમાં કરવામાં આવી છે?
   A. અનુચ્છેદ -15 (1) B. અનુચ્છેદ -46 C. અનુચ્છેદ -28 (1) D. અનુચ્છેદ -29
19. કયા અનુચ્છેદમાં સામાજિક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગના લોકોના શિક્ષણનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે?
   A. અનુચ્છેદ -46 B. અનુચ્છેદ -45 C. અનુચ્છેદ -30 D. અનુચ્છેદ -29
20. સંસ્કૃતિના કેન્દ્રબિંદુ કોને ગણવામાં આવે છે?
   A. પ્રકૃતિ B. માનવ C. સમય D. સમાજ
21. વૈશ્વિકરણની નીતિ કયા વ્યાપાર સાથે જોડાયેલી છે?
   A. સ્થાનિક B. વિદેશ C. પ્રાદેશિક D. એક પણ નહિ
22. સમાજશાસ્ત્રના પ્રણેતા કયા દેશના હતા ?
   A. અમેરિકા B. ભારત C. રશિયા D. ફ્રેંચ
23. વિશ્વવ્યાપાર સંગઠનની સ્થાપના કોને કરી હતી?
   A. અમેરિકન દેશોએ B. યુરોપીય દેશોએ C. સંયુક્ત રાષ્ટ્રોના સભ્ય દેશોએ D. યુનેસ્કોએ
24. ઈ.સ. 1991 ની ઔદ્યોગિકનીતિ દ્વારા કરાયેલ સુધારામાં કઈ એક બાબતનો સમાવેશ થતો ન હતો?
   A. ખાનગીકરણ B. ઉદારીકરણ C. વૈશ્વીકરણ D. રાષ્ટ્રીયકરણ
25. આઝાદી પછી ભારતમાં કઈ શાસન વ્યવસ્થાનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો?
   A. રાજાશાહી B. સામંતશાહી C. લોકશાહી D. સામ્યવાદી
26. "પોતાના સમાજના સભ્યો જેવું વર્તન અને વિચારતા શીખવાની પ્રક્રિયા એટલે સામાજીકરણ" આ વ્યાખ્યા કોણે આપેલી છે?
   A. જુબેલ સોલબર્ગ B. ફ્રીમેન C. હર્લોક D. પેસ્ટોલોજી
27. લોકશાહી માટે ડેમોક્રેસી શબ્દ કઈ ભાષા પરથી ઉતરી આવ્યો છે?
   A. લેટીન B. ફ્રેંચ C. ગ્રીક D. અરબી
28. પ્રજાને ભૂલો કરવાનો આધિકાર છે આ સૂત્ર કોણે આપ્યું છે?
   A. અબ્રાહમ લિંકન. B. વિલિયમ જેનીગ્સ બ્રિયાને. C. વુડ્રો વિલ્સન. D. ડાયશી
29. "વ્યક્તિ કે જૂથના સ્થળાંતર કે સ્થાન પરિવર્તનની ઘટના એટલે સામાજિક ગતિશીલતા" આ વ્યાખ્યા કોણે આપેલી છે?
   A. બ્રુમ સોલ્જેનીક B. એસ.બોગાડ્સ C. ઓટાવે D. સોરોકીન
30. ખાનગીકરણ એ નીચેનામાંથી કેવો પ્રવાહ છે?

A. અર્વાચીન B. પ્રાચીન C. વર્તમાન D. એક પણ નહી

31. ખાનગીકરણ ને કારણે આર્થિક ક્ષેત્રે કઈ અસર જોવા મળે છે?
A. નફો B. ભ્રષ્ટાચાર C. ખોટ D. A અને B સાચા છે

32. નીચેના માંથી ખાનગીકરણ નો અંગ્રેજી સાચો અર્થ કયો છે?
A. Privatization B. Pravatization C. Praevetization D. Privetization

33. આધુનિકરણએ કેવા પ્રકારની પ્રક્રિયા છે?
A. વૈશ્વિક B. સામાજિક C. રાષ્ટ્રીય D. એક પણ નહી

34. કેવા અભ્યાસક્રમોને લીધે આધુનિકરણ થતું નથી?
A. જર્જરિત અને પુરાણા B. અર્વાચીન C. પ્રવર્તમાન D. ઉપરોક્ત બધા જ

35. આધુનિકરણ નો અંગ્રેજી શબ્દ Modernization મૂળ કયા શબ્દ પરથી બન્યો છે?
A. Modern B. Modarn C. Modaran D. Moaderan

36. પછાત જાતિના અસામાન શિક્ષણ માટેનું જવાબદાર પરિબળ કયું છે?
A. ભટકતું જીવન B. વાલીઓની નિરક્ષરતા C. ભાષાની અસ્પષ્ટતા D. ઉપરોક્ત તમામ

37. ભારતીય અર્થતંત્રના વિકાસમાં વપરાતો શબ્દ કયો છે?
A. ઉદારીકરણ B. ખાનગીકરણ C. શહેરીકરણ D. વૈશ્વિકરણ

38. ભારતીય બંધારણે કેટલા આદિવાસી સમુહોને માન્યતા આપી છે?
A. 427 B. 428 C. 327 D. 328

39. આદિવાસી શિક્ષણ અને અન્ય સાંસ્કૃતિક કાર્યો માટે કયાં પંચની રચના કરવામાં આવી અને ક્યારે કરવામાં આવી?
A. સને 1961શ્રી યુ.એન.ઢેબર (ઢેબર પંચ) B. સને 1965 શ્રી ઢેબર પંચ
C. સને 1861 શ્રી યુ.એન.ઢેબર (ઢેબર પંચ) D. સને 1865 શ્રી ઢેબર પંચ

40. સાંસ્કૃતિક વારસાના કેટલા ઘટક તત્વો છે?
A. 7 B. 8 C. 9 D. 12

41. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની દ્રષ્ટીએ ....કેળવણી એ વિધાર્થીઓના વર્તનમાં કેવું પરિવર્તન છે?
A. અપેક્ષિત B. સાપેક્ષ C. અન અપેક્ષિત D. પ્રક્રિયા

42. શિક્ષણમાં જેંડર ગેપ એટલે શું?
A. જેંડર ગેપ એટલે સ્ત્રી-પુરુષના શિક્ષણ વચ્ચે અંતર કે અસમાનતા B. જેંડર ગેપ એટલે સ્ત્રી-પુરુષના શિક્ષણ વચ્ચે સમતા કે સમાનતા
C. જેંડર ગેપ એટલે સ્ત્રી-પુરુષના શિક્ષણ વચ્ચે સમતા અને અંતર D. જેંડર ગેપ એટલે સ્ત્રી-પુરુષના શિક્ષણ વચ્ચે સમાનતા

43. સમાંજીકરણની પ્રક્રિયા ....ના અનુકુલનની પ્રક્રિયા છે?
A. વ્યક્તિત્વ B. સમાજ C. શિક્ષણ D. વ્યક્તિ

44. પછાત વર્ગોમાં શિક્ષણની સમાન તકોની આડે આવતા પરિબળો જણાવો?
A. કેટલીક જાતિ ભટકતું જીવન ગાળે છે B. ગરીબાઈનું વિશેષ સપ્રમાણ છે
C. તેમની માનસિક શક્તિનો આંક નીચો છે D. એ,બી,સી ત્રણેય જવાબ સાચા છે

45. મનાવને જન્મની સાથે કયા અધિકારો પ્રાપ્ત થાય છે?
A. પ્રાકૃતિક/કુદરતી અધિકાર B. નાગરિક અધિકાર C. એ અને બી બંને સાચા છે D. એ તદ્દન ખોટું છે

46. "શાળાના શિક્ષણ દ્વારા બાળકના માનસપટ પર લોકશાહીની ....આલેખવામાં આવે છે?
A. સંસ્કારલિપિ B. સંસ્કાર સિંચન C. ઉરધબકાર D. પ્રતિષ્ઠા

47. "સામૂહિક માધ્યમો જીવનને સાર્થક બનાવે છે" આ શબ્દો કયા કેળવણી કારના છે?
A. ભાટિયા B. જ્હોન ડ્યૂઈ C. એલેકજેન્ડર D. ગાર્બટ

48. વર્તમાનપત્રો શિક્ષણમાં કઈ રીતે ઉપયોગી છે?
A. વિધાર્થીઓમાં સામાન્યજ્ઞાનનો વધારો કરે છે. B. કોઈ સળગતા પ્રવર્તમાન પ્રશ્નો પર સરકારનું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
C. વર્તમાનપત્રો માહિતી, મનોરંજન સાથે જ્ઞાન આપે છે D. ઉપરોક્ત બધા જ

49. આધુનીકરણનો મુખ્ય ઉદ્દેશ કયો છે?
A. આર્થિક વિકાસ B. સામાજિક વિકાસ C. રાજકીય વિકાસ D. ધાર્મિક વિકાસ

50. ભારત સરકારે કયાં વર્ષમાં કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડની રચના કરી હતી?
A. 1953 B. 1793 C. 1853 D. 1753